سه قول در تفسیر «تبیانا لکل شیء»

شاگرد: در روایات مستفیضه آمده که جمیع اشیاء در قرآن هست. در بین علماء امامیه سه نظر هست؛ یکی اینکه آن چه که تنها به هدایت مربوط باشد، در قرآن هست. نظر دوم نظر مرحوم فیض است؛ می‌گویند جمیع اشیاء در قرآن هست اما قابل درک نیست. مرحوم علامه هم تعلیقه ای که در المیزان دارند اینچنین است. نظر سوم هم برای مرحوم صدرا در شرح اصول کافی است، که می‌فرمایند تمام اشیاء در قرآن هست و قابل فهم هم هست.

استاد: در مورد اینکه قابل فهم هست یا نه، الاتقان از ابن عباس نقل می‌کند که «ولا ضاع لي عقال بعير لوجدته في كتاب الله تعالى[1]»؛ می‌گوید که من آن را پیدا می‌کنم، نمی‌گوید «لکان فی کتاب الله». این مؤید حرف آخوند است که می‌شود. آخوند هم شاید در مفاتیح الغیب توضیح می‌دهد؛ شرح اصول کافی را فرمودید؟

شاگرد: بله، «لکل حق حقیقه و لکل نور صواب».

استاد: ایشان می‌گوید که قابل دست یابی هم هست. عبارتشان صریح است یا ظاهر است؟ من ان شالله نگاه می‌کنم. ایشان در مفاتیح الغیب به این صورت می‌گوید: وقتی کسانی در معرفت جلو می‌روند، به جایی می‌رسند که کل قرآن کریم برای او حروف مقطعه می‌شود. این حرف بزرگ و سنگینی است. بعد مثال می‌زند به کلمه مبارکه «محمد صلی‌الله‌علی‌وآله». می‌گوید وقتی ما این کلمه را می‌خوانیم مانند اسم می‌خوانیم و رد می‌شویم. اما وقتی جلو می‌رود بین حروفش جدا می‌کند و می‌خواند «م ح م د». خود این حرف، فتح باب مهمی است. من این را در مباحثه باره گفته ام.

شاگرد: علامه در المیزان در تعلیقه ای که می‌زنند، می‌گویند اولاً این روایات مشکل سندی دارد، و دوم اینکه اگر چنین چیزی وجود داشته باشد، از دلالت الفاظ خارج است. یعنی از دلالت الفاظ و استظهار از آن‌ها خارج می‌شود.

استاد: همینطور است. ما شش نوع تدوین را عرض کردیم. تدوین نگاشتی از دایره الفاظ خارج است. درست است. تدوین معنوی.

---

[1] الإتقان في علوم القرآن (۴/ ۳۰)

بازبینی #2
ایجاد شده 1 مه 2024 13:36:01 توسط ... .
به روزرسانی شده 5 ژوئن 2024 14:26:26 توسط ... .